

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rationale Vtrivsq[ue] Potestatis Ecclesiasticæ

Talamellus, Thomas

Ticini Regii, 1618

Capvt Secvndvm. In quo Auctor sequitur agere de eadem pœnarum
Ecclesiasticarum materia, alias adducens rationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61615)

CAPVT SECVNDVM

In quo Auctor sequitur agere de eadem penarum Ecclesiasticarum materia, alias adducens rationes.

obiter tan-
git eccles.
libert. cōc.
Trid. sess.
22 ca. 11.
si quē cle-
ricorum.

Sentientes, ac determinantes oppositum illius quod tenet, & determinat eadem S. M. E. R. præcipuè circa libertatē Ecclesiasticam, sentiunt, necnon determinant contra determinationē Sacri Concilij Tridentini docentis, atque tradentis contra eorundem prauam determinationem, siue repugnantiam hoc pacto, Si quem clericorum, aut laycorum, quacunque is dignitate etiam imperiali, aut regali præfulgeat, in tantum maiorum omnium radix, cupiditas occupauerit, vt alicuius Ecclesiæ, seù cuiusuis secularis, vel regularis beneficij, montium pietatis, aliorumque piorum locorū iurisdictiones, bona, cēsus, ac iura etiam feudalialia, & emphiteotica, fructus, emolumenta, seù quascūque obventiones, quæ in ministrorum, & pauperū necessitates conuerti debent, per se, vel per alios, vel timore incusso, seù etiam per suppositas personas clericorum, vel laycorum, seù quacunque arte aut quocunque quæsito colore in proprios vsus conuertere, illosque vsurpare præsumpserit, seù impedire, ne ab ijs, ad quos de iure pertinent, percipiantur, is anathemati tam diù subiaceat, quam diù iurisdictiones, bona, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit &c. integrè restituerit, ac deinde à Romano Pōtifice absolutionē obtinuerit &c.

videant ergo, ac profunde speculentur, nec non diligenter considerent miserrimum, & maximè periculofum statum suum, oppositum docentes, & determinantes: quoniam cuiusvis status, & dominij rōne (vt aiūt) ipsi obcæcati minimè excusātur &c. Quod quidem decretum Sacri Cōcilij Tridentini non solum videtur militare cōtra vsurpatores bonorum temporalium Ecclesiasticorum, sed etiam contra vsurpatores iurisdictionis super personas Ecclesiasticas vt clarius patebit in sequenti quinto tractatu de Ecclesiastica libertate: hoc idem dicit etiam ipsa ratio per regulam logicalem, videlicet à minori ad maius; maioris enim absq; aliqua exceptione sunt conditionis, & exiltimationis personæ Ecclesiasticæ, quam sint quæcunque temporalia bona, quoniam propter vnumquodque tale, & illud magis: idcirco non ab re dicitur, nolite tangere Christos meos &c. per quos communiter Clerici solent intelligi. Vnde D. P. Aug. eodem loco dicit verba ista esse Dei corripientis, vel arguentis Reges, ne negligenter Sanctos Patres, dicente superiori versu, Corripuit pro eis Reges, dat exēplū desumptū ex Genesi, Rex Gerarū, & Aegyptiorū diuinitus admoniti sunt, ne Abrahæ nocerent, & Rex alius Isaac, & alij ne nocerent Iacob: sic etiā Iacob noster Valētinus dicit, quasi Deus diceret, nolite tangere Patriarcas, & sanctos meos &c. & notat, quod licet Abraham, Isaac, & Iacob nō fuerint vncti olio materiali, sicut sacerdotes, & Reges

Auctor veterum obiter tangit libertatē ecclesiasticam.

*Philos. 1.
post c. 2.
Ps. 104.
Gen c. 21.
& 26.
Iacob. Valent.*

D. Fulg.
Episc. Ru
sp. ser. 5.
lect. 2. cir-
ca finem.

Pf. 62.

post Moysem, fuerunt tamē vñcti oleo Spiritus Sā
cti &c. ideo nolite tangere &c. Quocirca optimē
ad rem nostram facit id quod dicit S. Fulgentius
noster Episcopus Auspensis in sermone S. Step-
hani, Solus descendit Dominus, vt multos eleuaret:
humiliauit se Rex noster, vt suos milites extolle-
ret: inter quos milites nulli dubium est principa-
lem locum clericos tenere, ex eo quia idem D. Ful-
gentius de Diuo Stephano clerico loquitur; quo-
modo autē exaltati essent clerici, si Reges, ac Prin-
cipes quicumque eisdem nocere possent, & ius ali-
quod super ipsos haberēt? Nolite ergo tāgere &c.
Quo circa si Regibus Patriarchas tangere nō lice-
bat, multo minus eisdē Regibus Sacerdotes quo-
scunque offendere licebit: qua propter versu supe-
riori eiusdem Psalmidicitur, Non reliquit hominē
nocere eis, & corripuit pro eis Reges: & contra trā-
sgressores sequitur D. Prophetā dicens, Nolite tan-
gere &c. & vocauit famem super terram &c. & om-
ne firmamentum panis contriuit. Et hęc fames nō
solum ortum habet sepe à terrę sterilitate, sed etiā
à tempestatibus, & his similibus (vt manifesta ex-
perientia docet) & à bellis, quæ iustis de causis cō-
tra transgressores à S. M. E. R. fiunt, & fieri possunt
toties quoties opus est: vñde dicitur, Dissipa gētes,
quæ bella volunt, videlicet propter eorum contu-
maciam, & rebellionem ab eadem S. M. E. quæ vti-
que vti potest bello iustis de causis ad coercen-
dam, siue reprimendam populorum superbiam, ni-
miam.

miamque audaciam, contra quam iustè exclamat Spiritus Sanctus dicens, deo tenuit eos superbia, operti sūt iniquitate, & impietate sua. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum, transierunt in affectū cordis, cogitauerunt, & locuti sunt nequitiam, iniquitatem in excelsis, nempe Dei, & Ecclesiæ, locuti sunt: sed accidit eis sæpè id, quod sequitur in eodē Psalmo, Posuerunt in cœlum os suum, & lingua eorum transiit in terra, quia Sanctam M. E. C. nunquam superare potuerunt, imò maxime puniuntur, punienturque in posterum, præcipuè iusto bello, ac alijs pœnis superius tactis: De bello autem Philosophus ad rem dicit, Quoniè furati sunt, fit bellū: sic ipsi contumaces, & rebelles quoniam furantur, & furati sunt iurisdictionem Ecclesiasticam super bona, & personas Ecclesiasticas, quorum omnium omninò sunt incapaces, ac contra eosdem (vt dictum est) ne dum iustè militat excommunicationis gladius, seu pœna, quam contemnescentes per annū integrum incidunt in manifestum hæresis suspensionem, vt habetur Sacro Conc. Trid. sed etiam gladius corporalis, dum iustum bellum ab eadem S. M. E. C. geritur &c.

Præterea B. Albertus noster Patavinus, verb. Amen dico vobis quæcunque alligaueritis &c. dicit, Manifestat Christus auctoritatem Ecclesiæ peccatorem admonentis, & præipientis emendationem, atque etiam excommunicantis rebellē &c. & parum infra eodē loco similiter dicit, Quonia m
magna

Ps. 72.

*Philos. 2.
Pby. tex.*

*96.
Cōc. Trid.
sess. 25. c.
3 quamvis
excommunicationis
gladius
&c.
Alb. Pat.
tau. in D.
matt. c. 18*

duplex
ecclesie
potestas.
Quatuor
modis li-
gat, & sol-
uit eccles.

magna est potestas tradita Ecclesie, vt quod per eam fit in terris, confirmetur in celis: ideo ne incredibile videretur rei magnitudo, præmissi tamen, idest iuramentum &c. & duplex est Ecclesie potestas, ligandi prima, soluendi secunda; ligat autem, & soluit quatuor modis Ecclesia. Primo modo ligat leges instituendo soluit autem, leges humanas infringendo, quæ salutis humanæ repugnant; secundo modo ligat officijs, vel dignitatibus aliquos præficiendo: soluit autem ab officio, & ab administratione indignos deponendo &c. tertio modo ligat præcipiendo, iudicando, & sententiando: soluit autem in dispensando in præceptis suis, & in irregularitatibus, & sic de alijs similibus &c. quarto modo ligat per excommunicationis sententiam &c. & hoc ad rem nostram modo facit &c. soluit autem cum excommunicatus paruierit, seu obedierit Ecclesie mandatis, & soluit à peccatis in confessione, &c. peccata enim sunt funes animas ligantes, &c. Funes peccatorum circumplexi sunt me, & Isa. Qui trahitis iniquitatem in funiculis &c. En igitur quomodo S. M. E. rectè vtitur gladio excommunicationis contra inobedientes &c.

Ps. 118.
Isa. 6. 5.

B. Sim. de
Cass. li. 9.
de Relig.
10. c. 44.
Matt. c. 18
& Lucæ
c. 17.

Præterea idem optimè sentit, atque docet B. Simon noster de Cassia accipiens illud Matth. & Lucæ, Quod si te non audierit, dic Ecclesie &c. dicit, eorum est desperanda salus, quibus odiosa est correctio, & tibi, & omnibus anathema fiunt, & ab omni conuersatione semoti, qui proximum suum, &

dein-

deinceps auctoritatem Ecclesiasticam animo contumaci contempserint: quoniam se ipsum Diabolum facit qui corrigi nequit, & propemodum homo delinquens, iuste correctioni non subditus, pauior est diabolo, cum corrigi nolit, & nequit &c. Dū antequam audiat vltimam sententiam super se ipsum inferendā, & ne vilipēdēda Ecclesiastica iurisdictione videatur, ipse Saluator quantæ sit auctoritatis, & conformitatis, insinuat dicens, Amen dico vobis quia quæcunque alligaueritis &c. sic etiam asserit Ambrosius noster Parthenopeus, verb. Sit tibi sicut ethnicus, & publicanus, dicens, Eorum desperanda est salus &c. vtsupra: idcirco similiter dicit Gabriel noster Anconitanus, quæcunque alligaueritis &c. dicit, recentiores negantes auctoritatem datam à Christo Ecclesiæ suæ, incidunt in heresim Nouatianorum &c. ergo S.M.E. rectè vtitur suis tēporibus, & locis gladio excommunicationis, seu sentētia, ac alijs censuris Ecclesiasticis contra contumaces atque rebelles &c.

Præterea Dominus Hieronymus noster Seripandus Neapolitanus dicit, Claves Petri vniuersam administrant Ecclesiam, singulasque eius partes ordinant, & temperant, præcepta fidei, spei, & caritatis dant &c. & parum infra eodem loco, obtemperantibus, & bonis cœlorum regnum, seu aditum aperiunt, & contumacibus, ac improbis claudunt: & hæc claves non solum in infimis, ac medijs sed etiam in summis, & excellentioribus mēbris Ecclesiæ &c.

& pa.

Amb. Pat.
the. in ser.
quadrag.
ser. 3. 3.
Rom.
Gab. Anc.
li. ser. qu.
arag ser. 3.
Dou. 3. p.
1. ser. sup
illud Mat.
c. 18.

Hier. Nea.
pol. in ep̄i.
st. D. Apo.
st. ad Gal.
9. 14.

& parum infra eadem quaestione dicit, Pater igitur omnes Christianos homines hanc Petri potestatem excellentem oportere admirari, suspicere, venerari, timere, colere, & obseruare, si in Christi grege esse cupiunt, & Ecclesiae membra esse volunt; si formidolosum anathematis nomen horrescunt, ut sanae mentis homines horrescere solent (ut par est) e contra verò qui summam huius potestatis spernunt disciplinam, spernuntur; obedientiam abijciunt, neque in grege Christi, neque membra Ecclesiae, neque plane Christianos nos appellare debere manifestum est: anathemata enim sunt, nullaque ratione ad Ecclesiam pertinent in Petro fundatam, & in successoribus, de mente D. Hilarij viri sanctissimi super D. Marthæum dicentis, o Beatæ Cœli ianitor, cuius arbitrio clauis æterni aditus traduntur, cuius terrestre iudicium præiudicata auctoritas sit in Cœlo, ut quæ in terris, aut ligata sunt, aut soluta &c idem Hieronymus Scripãtus docet idem in expositione eiusdẽ epistolæ ad Galatas c. i. verb aut angelus &c. anathema sit &c appellat excommunicatum, pernitiolam bestiam, ac pestem execrandam &c. excommunicationis miserabilem sententiam non timentem &c.

CAPVT TERTIVM

In quo Auctor sequitur agere de pœnarum Ecclesiasticarum materia, alias adducens rationes.

Gregorius noster Nunnius, de mente D. Gregorij adducetis exemplum de Henrico Rege Theutonico III. & Imperatore huius nomi-